

URDHËR
Nr. 119, datë 29.9.2023

PËR MIRATIMIN E RREGULLORES “MBI KUADRIN RREGULLATOR PËR HAPËSIRËN – U TË HAPËSIRËS AJRORE”¹

Në zbatim të nenit 102, pika 4, të Kushtetutës dhe në përputhje me nenin 7, pika 2, nenin 50, pika 3 dhe nenin 84, pika 6, të ligjit nr. 96/2020, datë 23.8.2020, “Kodi Ajror i Republikës së Shqipërisë”, të neneve 43 dhe 44, të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 1095, datë 24.12.2020, “Për miratimin e kërkesave thelbësore në fushën e Aviacionit Civil” dhe ligjin nr. 9658, datë 18.12.2006, “Për ratifikimin e marrëveshjes shumëpalëshe ndërmjet Komunitetit Evropian dhe shteteve anëtare të tij, Republikës së Shqipërisë, Bosnjës dhe Hercegovinës, Republikës së Bullgarisë, Republikës së Kroacisë, Republikës së Maqedonisë, Republikës së Islandës, Republikës së Malit të Zi, Mbretërisë së Norvegjisë, Republikës së Rumanisë, Republikës së Serbisë dhe Misionit Administrativ të Përkohshëm të Kombeve të Bashkuara në Kosovë, për krijimin e një zone të përbashkët të aviacionit evropian”,

URDHËROJ:

1. Miratimin e rregullore “Mbi kuadrin rregullator për hapësirën – U të hapësirës ajrore”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij urdhri dhe është pjesë përbërëse e tij.
2. Ngarkohet Autoriteti i Aviacionit Civil për ndjekjen dhe për zbatimin e këtij urdhri.
Ky urdhër hyn në fuqi menjëherë dhe botohet në Fletoren Zyrtare.

**ZËVENDËSKRYEMINISTËR DHE
MINISTËR I INFRASTRUKTURËS
DHE ENERGJISË
Belinda Balluku**

RREGULLORE
MBI KUADRIN RREGULLATOR PËR HAPËSIRËN – U TË HAPËSIRËS AJRORE

KAPITULLI I
PARIMET DHE KËRKESAT E PËRGJITHSHME

Neni 1
Lënda dhe qëllimi

1. Kjo rregullore përcakton rregullat dhe procedurat për operimet e sigurta të Sistemeve të Avionëve pa Pilot (UAS) në hapësirën U të hapësirës ajrore për integrimin e sigurt të UAS-së në sistemin e aviacionit dhe për ofrimin e shërbimeve të hapësirës U.

2. Kjo rregullore do të zbatohet brenda zonave gjeografike të UAS-së, të krijuara si hapësira U e hapësirës ajrore, nëpërmjet Komitetit të Politikave të Menaxhimit të Hapësirës Ajrore Shqiptare, për:

- a) operatorët e UAS-së-së;
- b) ofruesit e shërbimeve të hapësirës U;
- c) ofruesit e shërbimit të informacionit.

3. Kjo rregullore nuk do të zbatohet për operimet e UAS-së-së të kryera:

---

¹ Ky urdhër përafuron rregulloren e Komisionit (BE) nr. 2021/664, të datës 22 prill 2021, mbi kuadrin rregullator për hapësirën – U, botuar në Fletoren Zyrtare të BE-së L 139, 23.4.2021 e ndryshuar me rregulloren e Komisionit nr. 2023/203 e datës 27 tetor 2022, botuar në Fletoren Zyrtare të BE-së L 31, 2.2.2023.

a) në kuadër të klubeve dhe shoqatave aeronautike që kanë marrë një autorizim në përputhje me nenin 16 të urdhrin të ministrit nr. 143, datë 18.7.2022, “Për miratimin e rregullores mbi rregullat dhe procedurat për operimin e avionëve pa pilotë”;

b) në nënkategorinë A1 të kategorisë ‘open’ për operimet e avionëve pa pilot, të cilët:

i) në rastin e një UAS të ndërtuar privatisht, ka një masë maksimale ngritjeje, duke përfshirë ngarkesën, më pak se 250 g dhe një shpejtësi maksimale operimi më pak se 19 m/s; ose

ii) është shënuar si klasa C0 dhe përputhet me kërkesat e asaj klase, siç përcaktohet në pjesën 1 të aneksit të urdhrin të ministrit nr. 114, datë 6.6.2022, “Për miratimin e rregullores për sistemet e avionëve pa pilot dhe operatorët e sistemeve të avionëve pa pilot”; ose

c) në përputhje me SERA.5015 “Rregullat e fluturimit me instrument”, të urdhrin të ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 42, datë 27.3.2023, “Për miratimin e rregullores ‘Për përcaktimin e rregullave të përbashkëta të ajrit dhe dispozitat operacionale në lidhje me shërbimet dhe procedurat në lundrimin ajror””.

Neni 2

Përkufizimet

Për qëllimet e kësaj rregulloreje, do të zbatohen përkufizimet në urdhrin e ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 42, datë 27.3.2023, “Për miratimin e rregullores ‘Për përcaktimin e rregullave të përbashkëta të ajrit dhe dispozitat operacionale në lidhje me shërbimet dhe procedurat në lundrimin ajror””, urdhrin e ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 193, datë 6.10.2022, “Për miratimin e rregullores për përcaktimin e kërkesave të përbashkëta për ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të trafikut ajror dhe të lundrimin ajror, si dhe funksionet e tjera të rrjetit të menaxhimit të trafikut ajror dhe mbikëqyrjen e tyre”, urdhrin e ministrit nr. 114, datë 6.6.2022, “Për miratimin e rregullores për sistemet e avionëve pa pilot dhe operatorët e sistemeve të avionëve pa pilot”, urdhrin e ministrit nr. 143, datë 18.7.2022, “Për miratimin e rregullores mbi rregullat dhe procedurat për operimin e avionëve pa pilotë”, si dhe përkufizimet e mëposhtme:

1) “Hapësira U e hapësirës ajrore” nënkupton një zonë gjeografike të sistemeve të avionëve pa pilot (UAS), e përcaktuar nëpërmjet Komitetit të Politikave të Menaxhimit të Hapësirës Ajrore Shqiptare, ku operimet UAS lejohen të kryhen vetëm me mbështetjen e shërbimeve U-space;

2) “Rikonfigurim dinamik i hapësirës ajrore” nënkupton modifikimin e përkohshëm të hapësirës U të hapësirës ajrore për të akomoduar ndryshimet afatshkurtra në kërkesën e trafikut të drejtuar me pilot, duke rregulluar kufijtë gjeografikë të asaj hapësire U të hapësirës ajrore.

3) “Shërbimi i hapësirës U” nënkupton një shërbim që mbështetet në shërbimet digjitale dhe automatizimin e funksioneve të krijuara për të mbështetur akses të sigurt operimi dhe ndaj ndërhyrjeve të paligjshme dhe efikas në hapësirën U të hapësirës ajrore, për një numër të madh UAS;

4) “Shërbim i informacionit të përbashkët” është një shërbim që konsiston në shpërndarjen e të dhënave statike dhe dinamike për të mundësuar ofrimin e shërbimeve të hapësirës U për menaxhimin e trafikut të avionëve pa pilot;

5) “Vendi kryesor i biznesit” nënkupton zyrën qendrore ose zyrën e regjistruar të një ofruesi të shërbimeve të hapësirës U ose ofruesi i shërbimit të informacionit të përbashkët në Republikën e Shqipërisë, kur Shqipëria është vendi brenda të cilit ushtrohen funksionet kryesore financiare dhe kontrolli operacional i ofruesit të shërbimit;

6) “Vlerësimi i riskut të hapësirës ajrore” nënkupton një vlerësim i risqeve operacionale, të sigurisë në operim dhe të sigurisë në aviacion, që merr parasysh nivelet e kërkuara të performancës së sigurisë në operim siç përcaktohet në Planin Evropian për Sigurinë e Aviacionit dhe Programin Shtetëror të Sigurisë të përmendur në nenet 6 dhe 7, të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 1095, datë 24.12.2020, “Për miratimin e kërkesave thelbësore në fushën e

aviacionit civil”, llojin, kompleksitetin dhe dendësinë e trafikut, vendndodhjen, lartësinë ose lartësitë dhe klasifikimin e hapësirës ajrore;

KAPITULLI II HAPËSIRA U E HAPËSIRËS AJRORE DHE SHËRBIMI I INFORMACIONIT TË PËRBASHKËT

Neni 3

Hapësira U e hapësirës ajrore

1. Kur nëpërmjet Komitetit të Politikave të Menaxhimit të Hapësirës Ajrore, përcaktohet hapësira U e hapësirës ajrore, për arsye të sigurisë në operim, sigurisë në aviacion, privatësisë ose të mjedisit, ky përcaktim do të mbështetet nga një vlerësim i riskut të hapësirës ajrore.

2. Të gjitha operimet UAS në hapësirën U të hapësirës ajrore janë subjekt, të paktën, i shërbimeve të detyrueshme të hapësirës U, të mëposhtme;

- a) shërbimin e identifikimit të rrjetit të përmendur në nenin 8;
- b) shërbimin e gjeondërgjegjësimit të përmendur në nenin 9;
- c) shërbimi i autorizimit të fluturimit UAS i përmendur në nenin 10;
- d) shërbimin e informacionit mbi trafikon e përmendur në nenin 11.

3. Për çdo hapësirë U të hapësirës ajrore, bazuar në vlerësimin e riskut të hapësirës ajrore të përmendur në paragrafin 1, Autoriteti i Aviacionit Civil mund të kërkojë shërbime shtesë të hapësirës U të zgjedhura nga shërbimet e përmendura në nenet 12 dhe 13.

4. Për çdo hapësirë U të hapësirës ajrore, bazuar në vlerësimin e riskut të hapësirës ajrore të përmendur në paragrafin 1 dhe duke përdorur kriteret e përcaktuara në aneksin I, Autoriteti i Aviacionit Civil do të përcaktojë:

- a) kapacitetet e UAS-së dhe kërkesat e performancës;
- b) kërkesat e performancës së shërbimeve të hapësirës U;
- c) kushtet operacionale të zbatueshme dhe kufizimet e hapësirës ajrore.

5. Autoriteti i Aviacionit Civil do t’u japë akses ofruesve të shërbimeve të hapësirës U në të dhënat përkatëse, nëse kërkohet për zbatimin e kësaj rregulloreje, në lidhje me:

a) sistemin e regjistrimit të operatorëve UAS, përmendur në nenin 14 të urdhrin të ministrit nr. 143, datë 18.7.2022, “Për miratimin e rregullores mbi rregullat dhe procedurat për operimin e avionëve pa pilotë”, të Republikës së Shqipërisë, në të cilin ofruesit e shërbimeve të hapësirës U ofrojnë shërbimet e tyre;

b) kur të jetë e zbatueshme, sipas përcaktimeve të Marrëveshjes Shumëpalëshe, sistemet e regjistrimit të operatorëve të UAS-së të Shteteve të tjera Anëtare përmes bazave të informacionit të përmendur në nenin 74 të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 1095, datë 24.12.2020, “Për miratimin e kërkesave thelbësore në fushën e aviacionit civil”.

6. Autoriteti i Aviacionit Civil do të vërë në dispozicion informacionin mbi hapësirën U të hapësirës ajrore në përputhje me nenin 15(3) të urdhrin të ministrit nr. 143, datë 18.7.2022, “Për miratimin e rregullores mbi rregullat dhe procedurat për operimin e avionëve pa pilotë”, si dhe nëpërmjet shërbimit të informacionit aeronautik të saj.

7. Kur vendoset të krijohet një hapësirë ndërkuftare U e hapësirës ajrore bashkërisht mes shteteve kuftare vendoset për:

- a) përcaktimin e hapësirës ndërkuftare U ajrore të hapësirës ajrore;
- b) ofrimin e shërbimeve ndërkuftare të hapësirës U;
- c) ofrimin e shërbimeve ndërkuftare të informacionit të përbashkët.

Neni 4

Rikonfigurimi dinamik i hapësirës ajrore

1. Kur caktohet një hapësirë U brenda hapësirës ajrore të kontrolluar duhet të sigurohet që rikonfigurimi dinamik i hapësirës ajrore brenda asaj hapësire U të hapësirës ajrore, do të zbatohet siç përcaktohet në ATS.TR.237 të urdhrimit të ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 193, datë 6.10.2022, “Për miratimin e rregullores ‘Për përcaktimin e kërkesave të përbashkëta për ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të trafikut ajror dhe të lundrimit ajror, si dhe funksionet e tjera të rrjetit të menaxhimit të trafikut ajror dhe mbikëqyrjen e tyre””, apo çdo ndryshim të tij për t’u siguruar që avionët me pilot, të cilët ofrohen me shërbim të kontrollit të trafikut ajror dhe UAS të mbeten të veçuar.

2. Parashikimi i pikës 1, i këtij neni, do të zbatohet jo më vonë se dy vite nga hyrja në fuqi e kësaj rregulloreje.

Neni 5

Shërbimi i Informacionit të Përbashkët

1. Autoriteti i Aviacionit Civil do të vërë në dispozicion të dhënat e mëposhtme si pjesë e shërbimeve të informacionit të përbashkët të çdo hapësire U të hapësirës ajrore:

- a) kufijtë horizontalë dhe vertikal të hapësirës U të hapësirës ajrore;
- b) kërkesat e përcaktuara në përputhje me nenin 3(4);
- c) një listë të ofruesve të certifikuar për shërbimet e hapësirës U që ofrojnë shërbime të hapësirës U në hapësirën ajrore, me informacionin e mëposhtëm:

- i. identifikimin dhe detajet e kontaktit të ofruesve aktivë të shërbimit të hapësirës U;
- ii. shërbimet e hapësirës U të ofruara;
- iii. kufizimet në certifikatën e lëshuar, nëse ka.

- d) çdo hapësirë U të hapësirës ajrore fqinje;
- e) zonat gjeografike të UAS-së përkatëse për hapësirën U të hapësirës ajrore dhe të publikuara nga Autoriteti i Aviacionit Civil në përputhje me urdhrin e ministrit nr. 143, datë 18.7.2022, “Për miratimin e rregullores mbi rregullat dhe procedurat për operimin e avionëve pa pilotë”;
- f) kufizimet statike dhe dinamike të hapësirës ajrore të përcaktuara nga autoritetet përkatëse dhe kufizimin e përhershëm ose të përkohshëm të vëllimit të hapësirës ajrore brenda hapësirës U të hapësirës ajrore ku mund të zhvillohen operimet UAS.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil do të sigurohet që të dhënat operationale përkatëse të referuara në ATS.OR.127 të urdhrimit të ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 193, datë 6.10.2022, “Për miratimin e rregullores për përcaktimin e kërkesave të përbashkëta për ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të trafikut ajror dhe të lundrimit ajror, si dhe funksionet e tjera të rrjetit të menaxhimit të trafikut ajror dhe mbikëqyrjen e tyre”, si dhe të dhënat që rezultojnë nga rikonfigurimi dinamik i hapësirës ajrore të përmendur në ATS.TR.237 të saj, vihen në dispozicion si pjesë e shërbimeve të informacionit të përbashkët të çdo hapësire U të hapësirës ajrore.

3. Ofruesit e shërbimeve të hapësirës U do të vënë në dispozicion termat dhe kushtet e shërbimeve të tyre si pjesë e shërbimeve të informacionit të përbashkët të çdo hapësire U të hapësirës ajrore në të cilën ata ofrojnë shërbimet e tyre.

4. Ofruesit e shërbimeve të informacionit të përbashkët do të sigurojnë që informacioni i përmendur në paragrafët 1, 2 dhe 3:

- a) vihet në dispozicion në përputhje me aneksin II;
- b) përputhet me kërkesat e nevojshme për cilësinë, vonesën dhe mbrojtjen e të dhënave të përcaktuara në aneksin III.

5. Aksesit në shërbimet e informacionit të përbashkët do t’u jepet autoriteteve përkatëse, ofruesve të shërbimeve të trafikut ajror, ofruesve të shërbimeve të hapësirës U dhe operatorëve UAS mbi baza jodiskriminuese, duke përfshirë të njëjtat nivele të cilësisë së të dhënave, vonesës dhe mbrojtjes.

6. Autoriteti i Aviacionit Civil mund të caktojë një ofrues të vetëm të përbashkët të shërbimit të informacionit për të ofruar shërbimet të informacionit të përbashkët në baza ekskluzive në të gjitha ose disa nga hapësirat U të hapësirës ajrore nën përgjegjësinë e Shqipërisë. Në këtë rast, informacioni i përmendur në paragrafët 1 deri në 3 do t'i vihet në dispozicion ofruesit të vetëm të shërbimit të informacionit të përbashkët, i cili më pas do ta japë atë në përputhje me paragrafin 5.

7. Një ofrues i tillë i vetëm i përbashkët i shërbimit të informacionit duhet të përmbushë kërkesat e përmendura në paragrafët 4 dhe 5 dhe do të certifikohet në përputhje me kapitullin V të kësaj rregulloreje.

8. Nëse Autoriteti i Aviacionit Civil cakton një ofrues të vetëm të shërbimit të informacionit të përbashkët, kur është e zbatueshme sipas përcaktimeve të Marrëveshjes Shumëpalëshe, ai do të informojë Agjencinë dhe shtetet e tjera anëtare pa vonesë për çdo vendim në lidhje me certifikatën e ofruesit të vetëm të shërbimit të informacionit të përbashkët. Agjencia do të përfshijë në bazën e përmendur në nenin 74 të vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 1095, datë 24.12.2020, "Për miratimin e kërkesave thelbësore në fushën e aviacionit civil", informacion në lidhje me të gjitha vendimet e njoftuara nga shtetet anëtare në bazë të këtij paragrafi.

KAPITULLI III KËRKESAT E PËRGJITHSHME PËR OPERATORËT E UAS-së DHE OFRUESIT E SHËRBIMIT TË HAPËSIRËS U

Neni 6 **Operatorët UAS**

1. Kur operojnë në hapësirën U të hapësirës ajrore operatorët UAS, duhet:

a) të sigurojnë që UAS që do të operohet në hapësirën U të hapësirës ajrore të jetë në përputhje me kapacitetet dhe kërkesat e performancës të përcaktuara në përputhje me nenin 3(4)(a);

b) të sigurojnë që gjatë operimeve të tyre, të përdoren shërbimet e nevojshme të hapësirës U, të përmendura në nenin 3, pikat 2 dhe 3, dhe të përmbushen kërkesat e tyre;

c) përputhen me kushtet e zbatueshme operacionale dhe kufizimet e hapësirës ajrore të përmendura në nenin 3(4)(c).

2. Operatorët UAS mund të ofrojnë vetë shërbime të hapësirës U. Në një rast të tillë, ata do të konsiderohen si ofrues të shërbimit të hapësirës U për qëllimet e kësaj rregulloreje.

3. Përpara se të operojnë në hapësirën U të hapësirës ajrore, operatorët e UAS-së duhet të përmbushin kërkesat e urdhrat të ministrit nr. 143, datë 18.7.2022, "Për miratimin e rregullores mbi rregullat dhe procedurat për operimin e avionëve pa pilotë", duke përfshirë, aty ku është e nevojshme, një autorizim operacional ose një certifikatë të lëshuar nga AAC-ja, si autoriteti kompetent kur Shqipëria është vendi i regjistrimit dhe në përputhje me kufizimet operacionale të vendosura nga Autoriteti i Aviacionit Civil në çdo zonë gjeografike të UAS-së.

4. Përpara çdo fluturimi individual, operatori UAS duhet t'i paraqesë një kërkesë për autorizim fluturimi UAS ofruesit të tij të shërbimit të hapësirës U, nëpërmjet shërbimit të autorizimit të fluturimit UAS të përmendur në nenin 10, në përputhje me aneksin IV.

5. Kur të jetë gati për të nisur fluturimin, operatori UAS do të kërkojë nga ofruesi i shërbimit të hapësirës U, aktivizimin e autorizimit të fluturimit UAS. Me marrjen e konfirmimit të aktivizimit për autorizimin e fluturimit UAS nga ofruesi i shërbimit të hapësirës U, operatori UAS ka të drejtë të fillojë fluturimin e tij.

6. Operatorët e UAS-së duhet të operojnë në përputhje me autorizimin e fluturimit UAS, duke përfshirë pragjet (thresholds) e devijimit të autorizimit të përmendura në nenin 10(2)(d), si dhe me çdo ndryshim të tij. Ofruesi i shërbimit të hapësirës U mund të prezantojë ndryshime në autorizim gjatë çdo faze të fluturimit dhe, në këtë rast, do të informojë operatorët UAS për to.

7. Kur operatorët e UAS-së nuk janë në gjendje të respektojnë pragjet e devijimit të autorizimit të fluturimit UAS të përmendura në nenin 10(2)(d), ata do të kërkojnë një autorizim të ri fluturimi UAS.

8. Operatorët e UAS-së do të sigurojnë masa dhe procedura kontigjence. Ata do t'i vënë masat dhe procedurat e tyre të kontigjencës në dispozicion të ofruesve të shërbimit të hapësirës U.

Neni 7

Ofruesit e shërbimit të hapësirës U

1. Shërbimet e hapësirës U do të ofrohen nga persona juridikë të certifikuar si ofrues të shërbimeve të hapësirës U në përputhje me kapitullin V.

2. Ofruesit e shërbimeve të hapësirës U do të jenë përgjegjës për ofrimin e shërbimeve të hapësirës U, operatorëve UAS të përmendur në nenin 3, pikat 2 dhe 3, gjatë të gjitha fazave të operimeve, në atë hapësirë U të hapësirës ajrore.

3. Ofruesit e shërbimeve të hapësirës U do të vendosin marrëveshje me ofruesit e shërbimeve të trafikut ajror për të siguruar koordinimin e duhur të aktiviteteve, si dhe shkëmbimin e të dhënave dhe informacioneve përkatëse operationale në përputhje me aneksin V.

4. Ofruesit e shërbimeve të hapësirës U do të trajtojnë të dhënat e trafikut ajror pa diskriminim, kufizim ose ndërhyrje, pavarësisht nga dërguesi ose marrësi i tyre, përmbajtja, aplikacioni ose shërbimi ose pajisjet terminale.

5. Ofruesit e shërbimit të hapësirës U:

a) do të shkëmbejnë çdo informacion që është i rëndësishëm për ofrimin e sigurt të shërbimeve hapësirës U ndërmjet tyre;

b) do t'i përmbahen një protokollit të përbashkët të sigurt të komunikimit të hapur dhe do të përdorin informacionin më të fundit të vënë në dispozicion në përputhje me aneksin II;

c) do të sigurojnë që informacioni të shkëmbehet në përputhje me kërkesat e cilësisë, vonesës dhe mbrojtjes së të dhënave të përcaktuara në aneksin III;

d) do të sigurojnë aksesin dhe mbrojtjen e nevojshme të informacionit të shkëmbyer.

6. Ofruesit e shërbimeve të hapësirës U duhet t'i raportojnë AAC-së, si autoriteti kompetent për sa vijon:

a) fillimin e operimeve pas marrjes së certifikatës së përmendur në nenin 14;

b) ndërprerjen dhe rifillimin e mëpasshëm të operimeve, nëse është e aplikueshme.

KAPITULLI IV

SHËRBIMET E HAPËSIRËS U

Neni 8

Shërbimi i identifikimit të rjetit

1. Një shërbim i identifikimit të rjetit do të lejojë procesin e vazhdueshëm të identifikimit në distancë të UAS-së gjatë gjithë kohëzgjatjes së fluturimit dhe do të sigurojë identifikimin në distancë të UAS-së për përdoruesit e autorizuar të përmendur në paragrafin 4 në mënyrë të përmbledhur.

2. Shërbimi i identifikimit të rjetit do t'u lejojë përdoruesve të autorizuar të marrin mesazhe me përmbajtjen e mëposhtme:

a) numrin e regjistrimit të operatorit UAS;

b) numrin serial unik të avionit pa pilot ose, nëse avioni pa pilot është i ndërtuar privatisht, numrin serial unik të shtesës;

c) pozicionin gjeografik të UAS, lartësinë mbi nivelin mesatar të detit dhe lartësinë mbi sipërfaqen ose pikën e ngritjes;

d) kursin e rrugës të matur në drejtim të akrepave të orës nga veriu i vërtetë dhe shpejtësinë në tokë të UAS;

e) pozicionin gjeografik të pilotit remote ose, nëse nuk disponohet, pikën e ngritjes;

f) statusin e emergjencës së UAS;

g) kohën në të cilën u krijuan mesazhet.

3. Informacioni i ofruar nga shërbimet e identifikimit të rrjetit do të përditësohet me një frekuencë që ka përcaktuar Autoriteti i Aviacionit Civil.

4. Përdoruesit e autorizuar, do të jenë:

a) publiku i gjerë në lidhje me informacionin që konsiderohet publik në përputhje me rregullat e aplikueshme kombëtare;

b) ofruesit e tjerë të shërbimeve të hapësirës U për të garantuar sigurinë e operimeve në hapësirën U të hapësirës ajrore;

c) ofruesit e shërbimeve të trafikut ajror që kanë interes;

d) kur përcaktohet, ofruesi i vetëm i përbashkët i shërbimit të informacionit;

e) autoritetet kompetente përkatëse.

Neni 9

Shërbimi i gjeondërgjegjësimit

1. Një shërbim i gjeondërgjegjësimit i përbërë nga informacioni i mëposhtëm i gjeondërgjegjësimit, do t'u ofrohet operatorëve të UAS-së:

a) informacion mbi kushtet e zbatueshme operacionale dhe kufizimet e hapësirës ajrore brenda hapësirës U të hapësirës ajrore;

b) zonat gjeografike të UAS-së, përkatëse për hapësirën U të hapësirës ajrore;

c) kufizime të përkohshme të zbatueshme për përdorimin e hapësirës ajrore brenda hapësirës U të hapësirës ajrore.

2. Ofruesit e shërbimit të hapësirës U të hapësirës ajrore do të dërgojnë informacionin e gjeondërgjegjësimit në kohën e duhur për të lejuar adresimin e rasteve dhe emergjencave nga operatorët UAS dhe do të përfshijnë kohën e përditësuar së bashku me një numër versioni, një kohë të vlefshme, ose të dyja.

Neni 10

Shërbimi i autorizimit të fluturimit UAS

1. Ofruesit e shërbimit të hapësirës U do t'u ofrojnë operatorëve UAS autorizimin e fluturimit UAS për çdo fluturim individual, duke vendosur termat dhe kushtet e atij fluturimi, nëpërmjet një shërbimi të autorizimit të fluturimit UAS.

2. Kur ofruesit e shërbimit të hapësirës U marrin nga operatori UAS një kërkesë për autorizim fluturimi UAS, ata duhet:

a) të kontrollojnë nëse kërkesa për autorizimin e fluturimit UAS është e plotë dhe e saktë dhe e dorëzuar në përputhje me aneksin IV;

b) të pranojnë kërkesën për autorizimin e fluturimit UAS nëse fluturimi sipas autorizimit të fluturimit UAS është i lirë nga kryqëzimi në hapësirë dhe kohë me çdo autorizim tjetër fluturimi të njoftuar UAS brenda të njëjtës hapësirë ajrore UAS në përputhje me rregullat e përparësisë të përcaktuara në paragrafin 8;

c) të njoftojë operatorin UAS për pranimin ose refuzimin e kërkesës për autorizimin e fluturimit UAS;

d) kur njoftojnë operatorin UAS për pranimin e kërkesës për autorizimin e fluturimit UAS, të tregojnë pragjet e lejuara të devijimit të autorizimit të fluturimit UAS.

3. Kur lëshojnë një autorizim fluturimi UAS, ofruesit e shërbimit të hapësirës U do të përdorin, aty ku është e aplikueshme, informacionin e motit të dhënë nga shërbimi i informacionit të meteorologjisë siç referohet në nenin 12.

4. Kur ofruesit e shërbimit të hapësirës U nuk janë në gjendje të japin një autorizim fluturimi UAS në përputhje me kërkesën e operatorit UAS, ofruesit e shërbimit U mund t'i propozojnë operatorit të UAS-së një autorizim alternativ fluturimi UAS.

5. Pas marrjes së kërkesës për aktivizimin e autorizimit të fluturimit UAS të përmendur në nenin 6(5), ofruesit e shërbimit të hapësirës U do të konfirmojnë aktivizimin e autorizimit të fluturimit UAS pa vonesa të pajustificuara.

6. Ofruesit e shërbimit të hapësirës U do të vendosin marrëveshjet e duhura për të zgjidhur kërkesat konfliktuale për autorizimin e fluturimit UAS të marra nga operatorët UAS nga ofrues të ndryshëm të shërbimeve të hapësirës U.

7. Ofruesit e shërbimit të hapësirës U do të kontrollojnë kërkesën për autorizime fluturimi UAS kundrejt kufizimeve të hapësirës U të hapësirës ajrore, si dhe kufizimeve të përkohshme të hapësirës ajrore.

8. Gjatë përpunimit të kërkesave për autorizim fluturimi UAS, ofruesit e shërbimit të hapësirës U do t'i japin përparësi UAS që kryen operacione speciale siç referohet në nenin 4 të urdhrin të ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 42, datë 27.3.2023, për miratimin e rregullores "Për përcaktimin e rregullave të përbashkëta të ajrit dhe dispozitat operacionale në lidhje me shërbimet dhe procedurat në lundrimin ajror".

9. Kur dy kërkesa për autorizime fluturimi UAS kanë të njëjtin prioritet, ato do të përpunohen mbi bazën a parimit "kush vjen i pari shërbehet i pari".

10. Ofruesit e shërbimeve të hapësirës U do të kontrollojnë vazhdimisht autorizimet ekzistuese të fluturimit kundrejt kufizimeve dhe kufizimeve të reja dinamike të hapësirës ajrore, dhe informacionin në lidhje me trafikun e avionëve të drejtuar nga njësitë përkatëse të shërbimit të trafikut ajror, veçanërisht në lidhje me avionët e drejtuar me pilot, të njohur ose që besohet se janë në gjendje emergjence, duke përfshirë, ndërhyrjet të paligjshme, dhe përditësimin ose tërheqjen e autorizimeve siç mund të jetë e nevojshme nga rrethanat.

11. Ofruesit e shërbimit të hapësirës U do të lëshojnë një numër unik autorizimi për çdo autorizim fluturimi UAS. Ky numër do të mundësojë identifikimin e fluturimit të autorizuar, operatorit UAS dhe ofruesit të shërbimit të hapësirës U që lëshon autorizimin e fluturimit UAS.

Neni 11

Shërbimi informacionit të trafikut

1. Një shërbim informacioni mbi trafikun i ofruar operatorit të UAS-së do të përmbajë informacion mbi çdo trafik tjetër ajror të dukshëm, që mund të jetë afër pozicionit ose itinerarit të synuar të fluturimit UAS.

2. Shërbimi i informacionit mbi trafikun do të përfshijë informacionin për avionë me pilot dhe trafikun UAS të ndarë nga ofruesit e tjerë të shërbimit të hapësirës U dhe njësitë përkatëse të shërbimit të trafikut ajror.

3. Shërbimi i informacionit mbi trafikun do të sigurojë informacione për trafikun tjetër të njohur ajror dhe do të:

a) përfshijë pozicionin, kohën e raportimit, si dhe shpejtësinë, drejtimin ose drejtimin dhe gjendjen e emergjencës së avionit, kur dihet;

b) përditësohet me një frekuencë që e ka përcaktuar autoriteti kompetent.

4. Me marrjen e shërbimeve të informacionit të trafikut nga ofruesi i shërbimit të hapësirës U, operatorët UAS do të ndërmarrin veprimet përkatëse për të shmangur çdo rrezik përplasjeje.

Neni 12

Shërbimi i informacionit meteorologjik

1. Kur ofrojnë një shërbim informacioni për meteorologjinë, ofruesit e shërbimit U, duhet:

- a) të mbledhin të dhëna të motit, të ofruara nga burime të besuara, për të ruajtur sigurinë dhe për të mbështetur vendimet operacionale të shërbimeve të tjera të hapësirës U;
  - b) t'i sigurojë operatorit UAS parashikimet e meteorologjisë dhe informacionin aktual të motit si para ose gjatë fluturimit.
2. Shërbimi i informacionit të meteorologjisë do të përfshijë, minimalisht:
- a) drejtimin e erës të matur në drejtim të akrepave të orës përmes veriut të vërtetë dhe shpejtësinë në metra për sekondë, duke përfshirë erërat e forta;
  - b) lartësinë e shtresës më të ulët të thyer ose të mbuluar me re e shprehur në qindra këmbë (fët) mbi nivelin e tokës;
  - c) dukshmërinë në metra dhe kilometra;
  - d) temperaturën dhe pikën e vesës;
  - e) treguesit e aktivitetit konvektiv dhe precipitimi i reshjeve;
  - f) vendndodhjen dhe kohën e vëzhgimit, ose oraret dhe vendndodhjet e vlefshme të parashikimit;
  - g) QNH-ja përkatëse me vendndodhjen gjeografike të zbatueshmërisë së saj.
3. Ofruesit e shërbimeve të hapësirës U do të ofrojnë informacione të meteorologjisë që janë të përditësuara dhe të besueshme për të mbështetur funksionimin e UAS-së.

Neni 13

Shërbimi i monitorimit të konformitetit

1. Një shërbim i monitorimit të konformitetit do t'u mundësojë operatorëve të UAS-së të verifikojnë nëse janë në përputhje me kërkesat e përcaktuara në nenin 6(1) dhe kushtet e autorizimit të fluturimit UAS. Për këtë qëllim, ky shërbim do të njoftojë operatorin e UAS-së kur kufijtë e devijimit të autorizimit të fluturimit shkelen dhe kur kërkesat në nenin 6(1) nuk respektohen.
2. Kur shërbimi i monitorimit të konformitetit zbulon një devijim nga autorizimi i fluturimit, ofruesi i shërbimit të hapësirës U do të paralajmërojë operatorët e tjerë UAS që operojnë në afërsi të UAS-së në fjalë, ofruesit e tjerë të shërbimit të hapësirës U që ofrojnë shërbime në të njëjtën hapësirë ajrore dhe njësitë e shërbimeve të trafikut ajror përkatës, të cilat do të njihen me alarmin.

KAPITULLI V

CERTIFIKIMI I OFRUESVE TË SHËRBIMIT TË HAPËSIRËS U DHE OFRUESVE TË SHËRBIMEVE TË INFORMACIONIT TË PËRBASHKËT

Neni 14

Aplikimi për certifikatë

1. Ofruesit e shërbimit të hapësirës U dhe, kur caktohen, ofruesit e vetëm të shërbimit të informacionit të përbashkët duhet të mbajnë një certifikatë, të lëshuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil, kur Shqipëria është vendi i tyre kryesor i biznesit.
2. Kur të jetë e zbatueshme, sipas përcaktimeve të Marrëveshjes Shumëpalëshe, ofruesit e shërbimit të hapësirës U dhe, kur caktohen, ofruesit e vetëm të shërbimeve të informacionit të përbashkët që kanë vendin e tyre kryesor të biznesit, janë themeluar ose banojnë në një vend të tretë do të aplikojnë për një certifikatë në Agjencinë e Sigurisë së Aviacionit të Bashkimit Evropian ("EASA").
3. Certifikata e ofruesit të shërbimit të hapësirës U do të lëshohet në përputhje me aneksin VI.
4. Certifikata e ofruesit të shërbimit të informacionit të përbashkët do të lëshohet në përputhje me aneksin VII.

5. Certifikata do të përcaktojë të drejtat dhe privilegjet e mbajtësit të saj për të ofruar shërbimet me të cilat ka të bëjë.

6. Një aplikim për një ofrues të shërbimit të hapësirës U ose një certifikatë të ofruesit të shërbimit të informacionit të përbashkët, ose për një ndryshim në një certifikatë ekzistuese do të dorëzohet në formën dhe mënyrën e përcaktuar nga Autoriteti i Aviacionit Civil ose nga EASA-ja sipas rastit.

Neni 15

Kushtet për marrjen e një certifikate

1. Ofruesve të shërbimit të hapësirës U dhe, kur caktohen, ofruesve të vetëm të shërbimit të informacionit të përbashkët do t'u jepen certifikata nëse ata demonstrojnë se:

a) janë në gjendje të ofrojnë shërbimet e tyre në një mënyrë të sigurt, efikase, të vazhdueshme dhe të qëndrueshme në përputhje me operimet e synuara të UAS-së dhe në përputhje me nivelin e performancës të vendosur nga Autoriteti i Aviacionit Civil për hapësirën U të hapësirës ajrore në përputhje me nenin 3(4);

b) përdorin sisteme dhe pajisje që garantojnë cilësinë, vonesën dhe mbrojtjen e hapësirës U ose shërbimeve të informacionit të përbashkët në përputhje me këtë rregullore;

c) kanë kapitalin e duhur neto në përpjesëtim me kostot dhe rreziqet që lidhen me ofrimin e hapësirës U ose shërbimeve të informacionit të përbashkët;

d) janë në gjendje të raportojnë ngjarjet në përputhje me pikën ATM/ANS.OR.A.065 në nënpjesën A, të aneksit III, të urdhrin të ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 193, datë 6.10.2022, “Për miratimin e rregullores ‘Për përcaktimin e kërkesave të përbashkëta për ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të trafikut ajror dhe të lundrimit ajror, si dhe funksionet e tjera të rrjetit të menaxhimit të trafikut ajror dhe mbikëqyrjen e tyre”;

e) zbatojnë dhe mbajnë një sistem menaxhimi në përputhje me nënpjesën B të Aneksit III të urdhrin të ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 193, datë 6.10.2022, “Për miratimin e rregullores ‘Për përcaktimin e kërkesave të përbashkëta për ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të trafikut ajror dhe të lundrimit ajror, si dhe funksionet e tjera të rrjetit të menaxhimit të trafikut ajror dhe mbikëqyrjen e tyre”;

f) zbatojnë dhe mirëmbajnë një sistem të menaxhimit të parrezikshmërisë në përputhje me pikën ATM/ANS.OR.D.010 në nënpjesën D, të aneksit III, të urdhrin të ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 193, datë 6.10.2022, “Për miratimin e rregullores ‘Për përcaktimin e kërkesave të përbashkëta për ofruesit e shërbimeve të menaxhimit të trafikut ajror dhe të lundrimit ajror, si dhe funksionet e tjera të rrjetit të menaxhimit të trafikut ajror dhe mbikëqyrjen e tyre” dhe një sistem të menaxhimit të sigurisë së informacionit në përputhje me aneksin II (Pjesa-IS.I.OR) të kërkesave për menaxhimin e risqeve të sigurisë së informacionit me një ndikim të mundshëm në sigurinë në operim për organizatat dhe autoritetet, i zbatueshëm pas transpozimit të rregullores zbatuese (BE) 2023/203 në legjislacionin e brendshëm;

g) mbajnë për një periudhë prej të paktën 30 ditësh, informacionin dhe të dhënat e regjistruara operacionale ose më gjatë, ku regjistrimet kanë të bëjnë me hetimet e aksidenteve dhe incidenteve derisa të jetë e qartë se ato nuk do të kërkohen më;

h) kanë një plan biznesi të fortë që tregon se ata mund të përmbushin detyrimet e tyre aktuale për të ofruar shërbime në mënyrë të vazhdueshme për një periudhë prej të paktën 12 muajsh nga fillimi i operimit;

i) kanë marrëveshje për të mbuluar detyrimet që lidhen me ekzekutimin e detyrave të tyre të përshtatshme për humbjen dhe dëmin e mundshëm;

j) kur ata përdorin shërbimet e një ofruesi tjetër shërbimi, ata kanë marrëveshjet e lidhura për këtë qëllim, duke specifikuar ndarjen e përgjegjësisë ndërmjet tyre;

k) kanë zhvilluar një plan emergjence në rast ngjarjesh, duke përfshirë shkeljet e sigurisë që ndikojnë në ofrimin e shërbimeve, të cilat rezultojnë në degradim ose ndërprerje të konsiderueshme të funksionimit të tyre;

2. Përveç kërkesave të përcaktuara në paragrafin 1, ofruesit e shërbimit të hapësirës U duhet të kenë një plan menaxhimi për emergjencat për të ndihmuar operatorin UAS që është në një emergjencë dhe një plan komunikimi për të informuar të interesuarit.

Neni 16

Vlefshmëria e certifikatës

1. Një certifikatë e një ofruesi të shërbimit të hapësirës U ose e një ofruesi të shërbimit të informacionit të përbashkët, do të mbetet e vlefshme për sa kohë që mbajtësi i certifikatës është në përputhje me kërkesat përkatëse të përcaktuara në këtë rregullore.

2. Një certifikatë e një ofruesi të shërbimit të hapësirës U ose e një ofruesi të shërbimit të informacionit të përbashkët do të pushojë së qenë e vlefshme nëse mbajtësi i certifikatës:

- a) nuk ka filluar operimet brenda 6 muajve pas lëshimit të certifikatës;
- b) ka ndërprerë veprimtarinë për më shumë se 12 muaj rresht.

3. Autoriteti i Aviacionit Civil ose Agjencia (EASA), sipas rastit, do të vlerësojë performancën operationale dhe financiare të një ofruesi të shërbimit të hapësirës U ose të një ofruesi të vetëm të shërbimit të informacionit të përbashkët nën përgjegjësinë e tij.

4. Autoriteti i Aviacionit Civil ose Agjencia (EASA), sipas rastit, mundet, në bazë të rezultatit të vlerësimit të përmendur në paragrafin 3, t'i imponojë kushte të veçanta mbajtësit të certifikatës, të ndryshojë, pezullojë, kufizojë ose revokojë certifikatën.

KAPITULLI VI

DISPOZITA TË PËRGJITHSHME DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 17

Aftësitë e Autoritetit Kompetent

1. Autoriteti i Aviacionit Civil si autoritet kompetente do të ketë kapacitetin dhe ekspertizën teknike dhe operationale për të përmbushur detyrimet e tyre sipas nenit 18. Për këtë qëllim, AAC-ja, duhet:

- a) të ketë procedurë të dokumentuara siç duhet dhe burime e përshtatshme;
- b) të punësojë personel me njohuri të mjaftueshme, integritet profesional, si dhe përvojë dhe trajnim për kryerjen e detyrave të caktuara;
- c) të ndërmarrë çdo veprim të kërkuar për të kontribuar në operime të parrezikshme, efikase dhe të sigurta ndaj ndërhyrjeve të paligjshme të UAS-së në hapësirën U të hapësirës ajrore nën përgjegjësinë e tij.

2. Autoriteti i Aviacionit Civil duhet të jetë në gjendje të marrë ose të iniciojë çdo masë të përshtatshme detyruese të nevojshme për të siguruar që ofruesit e shërbimeve të hapësirës U dhe ofruesit e vetëm të shërbimeve të informacionit të përbashkët nën mbikëqyrjen e tyre janë në përputhje me kërkesat e kësaj rregulloreje.

Neni 18

Detyrat e Autoritetit të Aviacionit Civil

Autoriteti i Aviacionit Civil, do të:

- a) krijojë, mirëmbajë dhe vëre në dispozicion një sistem regjistrimi për ofruesit e certifikuar të shërbimit të hapësirës U dhe ofruesit e vetëm të shërbimeve të informacionit të përbashkët;

b) përcaktojë se cilat të dhëna të trafikut, qofshin të drejtpërdrejta apo të regjistruara, ofruesit e shërbimeve të hapësirës ajrore U, ofruesit e vetëm të shërbimeve të informacionit të përbashkët dhe ofruesit e shërbimeve të trafikut ajror duhet t'u vënë në dispozicion personave fizikë dhe juridikë të autorizuar, duke përfshirë frekuencën e kërkuar dhe nivelin e cilësisë së të dhënave pa cenuar rregulloret për mbrojtjen e të dhënave personale;

c) përcaktojë nivelin e aksesit në informacion për përdorues të ndryshëm të informacionit të përbashkët dhe të sigurojë që ai të jetë i disponueshëm në përputhje me aneksin II;

d) sigurojë që shkëmbimet e të dhënave ndërmjet ofruesve të shërbimeve të trafikut ajror dhe ofruesve të shërbimeve të hapësirës U të bëhen në përputhje me aneksin V;

e) përcaktojë mënyrën që personat fizikë dhe juridikë të aplikojnë për një ofrues të shërbimit të hapësirës U ose certifikatë të vetme të ofruesit të shërbimit të informacionit të përbashkët në përputhje me kapitullin V;

f) krijojë një mekanizëm për të koordinuar me autoritetet dhe entitetet e tjera, duke përfshirë në nivel lokal, përcaktimin e hapësirës U të hapësirës ajrore, vendosjen e kufizimeve të hapësirës ajrore për UAS brenda asaj hapësire U të hapësirës ajrore dhe përcaktimin e shërbimeve të hapësirës U që do të ofrohen në hapësirën U të hapësirës ajrore;

g) krijojë një program certifikimi dhe mbikëqyrjeje të vazhdueshme të bazuar në risk, duke përfshirë monitorimin e performancës operationale dhe financiare, në përpjesëtim me riskun që lidhet me shërbimet që ofrohen nga ofruesit e shërbimit të hapësirës U dhe ofruesit e vetëm të shërbimeve të informacionit të përbashkët nën përgjegjësinë e tyre të mbikëqyrjes;

h) kërkojë nga ofruesit e informacionit të përbashkët dhe ofruesit e shërbimeve të hapësirës U, të vënë në dispozicion të gjithë informacionin e nevojshëm për të siguruar që ofrimi i shërbimeve hapësirës U të kontribuojë në funksionimin e sigurt të avionit;

i) kryejë auditime, vlerësime, hetime dhe inspektime të ofruesve të shërbimit të hapësirës U dhe ofruesve të vetëm të përbashkët të shërbimeve të informacionit siç përcaktohet në programin e mbikëqyrjes;

j) marrë parasysh nivelet e kërkuara të performancës së sigurisë kur përcakton kërkesat për çdo hapësirë U të hapësirës ajrore që i janë nënshtruar një vlerësimi të riskut të hapësirës ajrore siç referohet në nenin 3(1);

k) monitorojë dhe vlerësojë rregullisht nivelet e performancës së sigurisë dhe përdorë rezultatet e monitorimit të performancës së sigurisë, veçanërisht në kuadër të mbikëqyrjes së tyre të bazuar në risk.

l) krijojë, zbatojë dhe mirëmbajë një sistem të menaxhimit të sigurisë së informacionit në përputhje me aneksin I (Pjesë-IS.AR) të kërkesave mbi menaxhimin e risqeve të sigurisë së informacionit me një ndikim të mundshëm në sigurinë në operim për organizatat dhe autoritetet, i zbatueshëm pas transpozimit të rregullores zbatuese (BE) 2023/203 në legjislacionin e brendshëm.

ANEKSI I

KRITERET PËR PËRCAKTIMIN E KAPACITETEVE, KËRKESAT E PERFORMANCËS, KUSHTET OPERACIONALE DHE KUFIZIMET E HAPËSIRËS AJRORE TË PËRMENDURA NË NENIN 3(4)

A. Kriteret për përcaktimin e kapaciteteve të UAS-së dhe kërkesat e performancës

Për të përcaktuar aftësitë e UAS-së dhe kërkesat e performancës në përputhje me nenin 3(4)(a), Autoriteti i Aviacionit Civil do të ketë parasysh kriteret e mëposhtme:

1. Llojet e pritshme të operimeve të UAS-së dhe dendësinë e trafikut të drejtuar me pilot;
2. Klasifikimin dhe strukturat ekzistuese të hapësirës ajrore;
3. Shërbimet e hapësirës U që do të ofrohen;
4. Çdo kufizim tjetër shtesë.

B. Kriteret për përcaktimin e kërkesave të performancës së shërbimeve të hapësirës U

Për të përcaktuar kërkesat e performancës së shërbimeve të hapësirës U në përputhje me nenin 3(4)(b), Autoriteti i Aviacionit Civil do të ketë parasysh kriteret e mëposhtme:

1. Riskun në ajër dhe tokë;
2. Zonën gjeografike të tejmbushur;
3. Kushtet e njohura të rënda të meteorologjisë;
4. Disponueshmërinë e infrastrukturës që mbështet shërbimin U-space.

C. Kriteret për përcaktimin e kushteve operacionale dhe kufizimeve të hapësirës ajrore

Për të përcaktuar kushtet operacionale dhe kufizimet e hapësirës ajrore në përputhje me nenin 3(4)(c), Autoriteti i Aviacionit Civil do të ketë parasysh kriteret e mëposhtme:

1. Kushtet operacionale

- a) Llojet e pritshme të fluturimit;
- b) Procedurat e emergjencës dhe kontigjencës për UAS-në;
- c) Procedurën ndërmjet ofruesve të shërbimit të hapësirës U dhe njërive përkatëse të shërbimeve të trafikut ajror për të koordinuar kërkesën për autorizimin e fluturimit UAS në hapësirën ajrore të kontrolluar;

d) Procedurat për të shpërndarë konfigurimin dinamik të hapësirës ajrore në hapësirën ajrore të kontrolluar.

2. Kufizimet e hapësirës ajrore

- a) Kapacitetin e disponueshëm për trafikun UAS;
- b) Kapacitetin e disponueshëm dhe të planifikuar për operimet me pilot;
- c) Qasjen e avionëve të drejtuar me pilot në hapësirën U të hapësirës ajrore;
- d) Kufizimet meteorologjike për përdorimin e hapësirës U të hapësirës ajrore; Ndikimi në aerodrome dhe aktivitete të tjera specifike ngjitur me hapësirën ajrore të propozuar të hapësirës U.

ANEKSI II

PUBLIKIMI I INFORMACIONIT TË PËRBASHKËT TË PËRMENDUR NË NENIN 5(4)(A)

1. Ofruesit e shërbimeve të informacionit të përbashkët duhet të sigurojnë që informacioni i përmendur në nenin 5(1), (2) dhe (3) të jetë i disponueshëm në internet nëpërmjet teknologjive të përbashkëta të hapura, të sigurta, të shkallëzueshme, të qëndrueshme që janë në gjendje të mbështesin nivelet e kërkuara të disponueshmërisë dhe performancës, si dhe që sigurojnë ndërveprimin dhe lëvizjen e lirë të shërbimeve hapësirës U në Republikën e Shqipërisë.

2. Ofruesit e shërbimeve të përbashkëta të informacionit do të japin akses në informacionin e përbashkët mbi baza jodiskriminuese.

3. Ofruesit e shërbimeve të hapësirës U dhe ofruesit e shërbimeve të trafikut ajror do të përdorin një protokoll të përbashkët, të sigurt dhe të ndërveprueshëm të komunikimit të hapur mes tyre.

ANEKSI III

KËRKESAT PËR CILËSINË E TË DHËNAVE, VONESËN E TË DHËNAVE DHE MBROJTJEN E TË DHËNAVE TË PËRMENDURA NË NENIN 5(4)(B) DHE NENIN 7(5)(C)

A. Për të përmbushur kërkesat e cilësisë së të dhënave, ofruesit e shërbimeve të përbashkëta të informacionit dhe ofruesit e shërbimeve të hapësirës U, duhet të sigurojnë që:

1. Cilësia e të dhënave do të ruhet;
2. Teknikat e verifikimit dhe vërtetimit përdoren për të siguruar që të dhënat të merren pa korrupsion dhe që korrupsioni të mos ndodhë në asnjë fazë të procesit të të dhënave;

3. Metadatat mblidhen dhe ruhen.

4. Transferimi i të dhënave i nënshtrohet një procesi të përshtatshëm vërtetimi, në mënyrë që marrësit të jenë në gjendje të konfirmojnë që të dhënat ose informacioni janë transmetuar nga një burim i autorizuar.

5. Janë krijuar dhe mirëmbahen mekanizmat e veprimeve korrigjuese për raportimin dhe matjet e gabimeve.

B. Për të mbrojtur të dhënat, ofruesit e shërbimeve të përbashkëta të informacionit dhe ofruesit e shërbimeve të hapësirës U, duhet të:

1. zbatojnë politikat e sigurisë, duke përfshirë enkriptimin dhe mbrojtjen e të dhënave kritike;

2. mbrojnë protokollin e hapura të komunikimit të sigurt dhe të ndërveprueshëm nga ndërveprimet elektronike të qëllimshme të paautorizuara që mund të rezultojnë në një prishje të papranueshme të komunikimit;

3. identifikojnë, vlerësojnë dhe zbusin, sipas nevojës, risqet dhe dobësitë e sigurisë;

4. respektojnë standardet dhe rregulloret e sigurisë në lidhje me vendin ku mund të ruhen të dhënat dhe të sigurojnë që ofruesit e palëve të treta bien dakord të ndjekin praktikën e sigurisë;

5. përshkruajnë një politikë për ndërgjegjësimin dhe trajnimin e punonjësve dhe mjetet për të reduktuar rreziqet e brendshme, dhe mbrojtjen e të dhënave – duke përfshirë pronësinë intelektuale. Duke vepruar kështu, ata do të monitorojnë aktivitetin e përdoruesit dhe të rrjetit për të siguruar një pasqyrë të dobësive dhe kërcënimeve të ekosistemit.

6. vendosin zgjidhje që rrisin kapacitetet e inteligjencës, zbulimin e kërcënimeve dhe sigurojnë përdorimin e mbrojtjeve teknologjike.

ANEKSI IV

KËRKESA PËR AUTORIZIMIN E FLUTURIMIT TË UAS-it TË PËRMENDUR NË NENIN 6(4)

Kërkesa për autorizimin e fluturimit UAS do të përmbajë informacionin e mëposhtëm:

1. Numrin serial unik të avionit pa pilot ose, nëse avioni pa pilot është i ndërtuar privatisht, numrin serial unik të shtesës;

2. Mënyrën e operimit;

3. Llojin e fluturimit (operimet speciale);

4. Kategorinë e operimit të UAS-së (“e hapur”, “specifike”, “e certifikuar”) dhe certifikatën e klasit të avionit UAS ose tipit UAS, nëse është e aplikueshme;

5. Trajektoreshën 4D;

6. Teknologjinë e identifikimit;

7. Metodën e pritshme të lidhjes;

8. Qëndrueshmërinë;

9. Procedurën e aplikueshme emergjente në rast të humbjes së lidhjes së komandës dhe kontrollit;

10. Numrin e regjistrimit të operatorit UAS dhe, kur është e aplikueshme, të avionit pa pilot.

ANEKSI V

SHKËMBIMI I TË DHËNAVE DHE INFORMACIONIT OPERACIONAL PËRKATËS NDËRMJET OFRUESVE TË SHËRBIMEVE TË HAPËSIRËS U DHE OFRUESVE TË SHËRBIMEVE TË TRAFIKUT AJROR NË PËRPUTHJE ME NENIN 7(3)

1. Shkëmbimi i informacionit do të sigurohet nëpërmjet një marrëveshjeje për një nivel shërbimi që përcakton cilësinë e informacionit dhe nëpërmjet modelit të shkëmbimit të përdorur për të dhënat dhe informacionin përkatës operacional.

2. Modeli i shkëmbimit do të:

a) mundësojë menaxhimin dhe shpërndarjen e informacionit në format digjital;

b) përshkruajë veçoritë e informacionit të shkëmbyer, vetitë, atributet, llojet e të dhënave dhe ndërvarësinë mes tyre;

c) përfshijë kufizimet e të dhënave dhe rregullat e validimit;

d) aplikojë një format standard të kodimit të të dhënave;

e) sigurojë një mekanizëm zgjerimi me anë të të cilit grupet e përdoruesve mund të zgjerojnë vetitë e veçorive ekzistuese dhe të shtojnë veçori të reja që nuk ndikojnë negativisht në standardizimin brenda dhe ndërmjet Shteteve Anëtare.

3. Ofruesit e shërbimeve të hapësirës U dhe ofruesit e shërbimeve të trafikut ajror do të përdorin një metodë të njohur enkriptimi.

4. Ofruesit e shërbimeve të hapësirës U dhe ofruesit e shërbimeve të trafikut ajror duhet të përdorin një protokoll të përbashkët të sigurt dhe të ndërveprueshëm të komunikimit të hapur.

ANEKSI VI

CERTIFIKATA PËR OFRUESIN E SHËRBIMIT TË HAPËSIRËS U REFERUAR NË NENIN 14(3)

CERTIFIKATË PËR OFRUESIN E SHËRBIMIT TË HAPËSIRËS U

[NUMËR CERTIFIKATE/LËSHIMI NR]

Në bazë të urdhrin të ministrit nr.../.... (dhe urdhrin të ministrit nr .../....) dhe në varësi të kushteve të specifikuar më poshtë, Autoriteti i Aviacionit Civil certifikon:

[EMRI I OFRUESIT TË SHËRBIMIT TË HAPËSIRËS U]

[ADRESA E OFRUESIT TË SHËRBIMIT HAPËSIRËS U]

si ofrues i shërbimit të hapësirës U me privilegjet, siç renditen në kushtet e bashkangjitura të ofrimit të shërbimit.

KUSHTET:

Kjo certifikatë është e kufizuar në kushtet dhe qëllimin e ofrimit të shërbimeve të listuara në kushtet e bashkangjitura të ofrimit të shërbimit.

Kjo certifikatë është e vlefshme për atë kohë sa ofruesi i certifikuar i shërbimit të hapësirës U mbetet në përputhje me urdhrin e ministrit nr.../... dhe rregulloret e tjera të zbatueshme dhe, kur është e nevojshme, me procedurat në dokumentacionin e ofruesit të shërbimit të hapësirës U siç kërkohet nga urdhri i ministrit nr.../..., pjesa-....

Në varësi të përmbushjes së kushteve të mësipërme, kjo certifikatë do të mbetet e vlefshme nëse nuk është dorëzuar, kufizuar, pezulluar ose revokuar.

Data e lëshimit:

Nënshkruar:

[Autoriteti i Aviacionit Civil]

KUSHTET DHE KUFIZIMET E DISPOZITAVE TË SHËRBIMIT U-SPACE

Ka marrë privilegjet për të ofruar shërbimet e mëposhtme të hapësirës U-Space nën kushtet dhe kufizimet e mëposhtme:

Shërbimet	Lloji i shërbimit	Kushtet	Kufizimet
Shërbimet e hapësirës U	Shërbimi i identifikimit të rrjetit		
	Shërbimi i gjeondërgjegjësisë		
	Shërbimi i autorizimit të fluturimit UAS		
	Shërbimi i informacionit mbi trafikun		
	Shërbimi meteorologjik		
	Shërbimi i monitorimit të përpuethshmërisë		
	Të tjera (siç përcaktohet nga AAC-ja)		

ANEKSI VII
CERTIFIKATA PËR NJË OFRUES TË VETËM TË SHËRBIMIT TË INFORMACIONIT
TË PËRBASHKËT TË PËRMENDUR NË NENIN 14(3)

**CERTIFIKATË PËR OFRUESIN E VETËM TË SHËRBIMIT TË
INFORMACIONIT TË PËRBASHKËT**

[NUMËR CERTIFIKATE/LËSHIMI NR.]

Në bazë të urdhrimit të ministrit nr.../.... (dhe urdhrimit të ministrit nr/....), [Autoriteti i Aviacionit Civil] certifikon:

[EMRI I OFRUESIT TË SHËRBIMIT TË VETËM TË INFORMACIONIT TË
PËRBASHKËT]
[ADRESA E OFRUESIT TË SHËRBIMIT TË HAPËSIRËS U]

si një ofrues i vetëm i shërbimit të informacionit të përbashkët.

Kjo certifikatë është e vlefshme për atë kohë sa ofruesi i vetëm i certifikuar i shërbimit të përbashkët të informacionit mbetet në përputhje me urdhrin e ministrit nr.../... dhe rregulloret e tjera të aplikueshme dhe, kur është e nevojshme, me procedurat në dokumentacionin e ofruesit të përbashkët të informacionit, siç kërkohet nga urdhri i ministrit nr.../..., pjesa-....

Në varësi të përmbushjes së kushteve të mësipërme, kjo certifikatë do të mbetet e vlefshme nëse nuk është dorëzuar, kufizuar, pezulluar ose revokuar.

Data e lëshimit:

Nënshkruar:

[Autoriteti i Aviacionit Civil]

SHTOJCË
KLASAT E HAPËSIRËS AJRORE ATS DHE SHËRBIMET E OFRUARA NË
HAPËSIRËN U

Qëllimi i kësaj shtojce është të tregojë shërbimet në lidhje me hapësirën U të hapësirës ajrore të ofruara në çdo klasë specifike të hapësirës ajrore në mënyrë koncize. Prandaj, ajo nuk ofron ndonjë specifikim shtesë ndaj atyre të shprehura tashmë në këtë rregullore dhe urdhrin e ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 42, datë 27.3.2023, për miratimin e rregullores “Për përcaktimin e rregullave të përbashkëta të ajrit dhe dispozitat operacionale në lidhje me shërbimet dhe procedurat në lundrimin ajror”. Shërbimet e trafikut ajror të ofruara nga njësitë ATS dhe kërkesat për fluturimet IFR dhe VFR mbeten ato të shprehura në urdhrin e ministrit të Infrastrukturës dhe Energjisë nr. 42, datë 27.3.2023, për miratimin e rregullores “Për përcaktimin e rregullave të përbashkëta të ajrit dhe dispozitat operacionale në lidhje me shërbimet dhe procedurat në lundrimin ajror dhe të përmbledhura në shtojcën 4 të saj.

Klasa	Lloji i fluturimit	Lejohet në hapësirën ajrore të U-Space	Shërbimet në hapësirën U të Hapësirës ajrore nga USSP-të
A	Vetëm IFR	Jo pa rikonfigurim dinamik të hapësirës ajrore	
	UAS (1)	Po	Autorizimi i fluturimit UAS Informacion mbi trafikun në lidhje me UAS

B, C dhe D	IFR dhe VFR	Jo pa rikonfigurim dinamik të hapësirës ajrore	
	UAS (1)	Po	Autorizimi i fluturimit UAS Informacion mbi trafikun në lidhje me UAS
E	IFR	Jo pa rikonfigurim dinamik të hapësirës ajrore	
	VFR	Po, subjekt i ndarjes së pozicionit me USSP-të	Nil
	UAS (1)	Po	Autorizimi i fluturimit UAS Informacion mbi trafikun rreth UAS dhe VFR
F	IFR	Po, subjekt i ndarjes së pozicionit me USSP-të	Nil
	VFR	Po, subjekt i ndarjes së pozicionit me USSP-të	Nil
	UAS (1)	Po	Autorizimi i fluturimit UAS Informacion mbi trafikun rreth UAS, IFR dhe VFR
G	IFR	Po, subjekt i ndarjes së pozicionit me USSP-të	Nil
	VFR	Po, subjekt i ndarjes së pozicionit me USSP-të	Nil
	UAS (1)	Po	Autorizimi i fluturimit UAS Informacion mbi trafikun rreth UAS, IFR dhe VFR

(1) Përveç UAS-it që fluturojnë sipas Rregullave të Fluturimit Instrumental.